

**Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова**

Кафедра хірургії медичного факультету № 2

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор ЗВО з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО



«\_30\_»\_\_\_08\_\_\_2024 року

**ПОГОДЖУЮ**

Завідувач кафедри хірургії медичного факультету № 2

Олег КАНІКОВСЬКИЙ



«\_29\_»\_\_\_08\_\_\_2024 р.

**СИЛАБУС**  
**навчальної дисципліни**

**«ХІРУРГІЯ»**

|                      |   |
|----------------------|---|
| Спеціальність        | 228 «Педіатрія»   |
| Освітній рівень      | Магістр   |
| Освітня програма     | ОПП «Педіатрія», 2022   |
| Навчальний рік       | 2024-2025   |
| Кафедра              | Хірургії медичного факультету №2  |
| Лектор               | Олег КАНІКОВСЬКИЙ, професор ЗВО, д.мед.н.   |
| Контактна інформація | surgery.mf2@vnmu.edu.ua;<br>Хмельницьке шосе, 92;<br>Вінниця, Вінницька 21000; 0432 511 288 |
| Укладач силабусу     | Ярослав КАРИЙ, доцент ЗВО, к.мед.н.   |

**2024-2025 навчальний рік**

## 1. Статус та структура дисципліни

|  |  |
|--|--|
| Статус дисципліни  | Обов'язкова  |
| Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП                          | ОК 31 // дисципліна професійної підготовки                                 |
| Курс/семестр   | 4 курс, VII, VIII семестри   |
| Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС) | 120 годин /4,0 кредитів ЄКТС   |
| Кількість змістових модулів  | 2 модулі   |
| Структура дисципліни   | Лекції – 8 год<br>Практичні заняття – 60 год<br>Самостійна робота – 52 год |
| Мова викладання  | Українська   |
| Форма навчання   | Очна   |

## 2. Опис дисципліни

### Коротка анотація курсу, актуальність.

Програма дисципліни «Хірургія» та робочого навчального плану ВНМУ ім. М.І. Пирогова для спеціальності 228 «Педіатрія» здійснюється на 4 курсі навчання. Програма дисципліни складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ЄCTS. Основним фокусом програми є отримання знань з обов'язкової дисципліни «Хірургія», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння низки клінічних дисциплін. Предметним напрямком програми «Хірургія» є: невідкладна абдомінальна патологія, хірургічна гастроентерологія і проктологія; формування практичних навичок та вмінь, які включають: механізми виникнення і розвиток хірургічної патології, їх клінічну симптоматику, діагностику, лікування та профілактику ускладнень.

Навчальна дисципліна «Хірургія» на 4 курсі представлена Модулем 1 «Абдомінальна хірургія» і є частиною програми «Хірургія», що викладаються в 7 та 8 семестрах. Модуль 1 «Абдомінальна хірургія» складається з 2 змістових модулів, тривалістю 120 годин, що складає 4,0 кредитів. З 120 годин загального навчального навантаження даного модулю, 68 години складає аудиторне навантаження (60 годин практичні заняття і 8 годин лекції) та 52 годин займає самостійна робота студентів. По завершенню навчального семестру проводиться підсумковий контроль (Диференційний залік).

**Передреквізити.** Дисципліна «Хірургія» базується на знаннях, отриманих при вивченні анатомії, гістології та цитології, нормальної фізіології, патологічної анатомії, патофізіології, загальної хірургії, топографічної анатомії і оперативної хірургії, радіології, пропедевтики внутрішньої медицини, фармакології.

**Мета курсу та його значення для професійної діяльності.** Метою навчальної дисципліни «Хірургія» є підготовка високоосвідченого і ерудованого лікаря, який опанував базові знання, вміння та навички з діагностики і лікування хірургічної патології у межах відповідних підготовці лікаря-хірурга.

**Основними завданнями дисципліни «Хірургія» є:**

- Забезпечення належного рівня базової підготовки лікаря, який володіє необхідними практичними навичками та знаннями хірургічної патології.
- Розгляд питань професійної орієнтації.

- Розвиток клінічного мислення.
- Активне набуття і закріплення практичних навичок.
- Підкреслення важливості і необхідності вивчення питань медичної етики та лікарської деонтології для формування особистості лікаря.

**Постреквізити** – вивчення навчальної дисципліни «Хірургія» складає основу для подальшого опанування хірургії, травматології та ортопедії, нейрохірургії, урології, акушерства і гінекології, які передбачають застосування хірургічних методів лікування.

### 3. Результати навчання

Згідно з вимогами до другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми 228 «Педіатрія», 2022 студенти повинні:

#### знати:

- етіологічні та патогенетичні механізми хірургічних захворювань;
- класифікацію найбільш поширених хірургічних захворювань;
- клінічні особливості перебігу найбільш поширених хірургічних захворювань;
- ускладнення при найбільш поширених хірургічних захворювань;
- принципи діагностики найбільш поширених хірургічних захворювань;
- алгоритм лікування та профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань.

#### вміти:

- класифікувати та аналізувати типову клінічну картину;
- складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювання;
- проводити диференційну діагностику та виставляти попередній діагноз при типовому перебігу хірургічних захворювань;
- демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики хірургічних захворювань;
- надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах;
- здійснювати оцінку прогнозу захворювання;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- вести медичну документацію.

### 4. Зміст та логістика дисципліни

|   |                                      |  |
|---|--------------------------------------|--|
| Модуль 1  | 7, 8 семестр<br>120 год/4,0 кредитів | Лекції №№ 1-4<br>Практичні заняття №№ 1-17<br>Теми для самостійного опрацювання №№ 1-3 |
| Змістовий модуль 1. Ургентна абдомінальна хірургія              | 7 семестр                            | Лекції №№ 1-4<br>Практичні заняття №№ 1-9<br>Теми для самостійного опрацювання №№ 1-2  |
| Змістовий модуль 2. Хірургічна гастроентерологія та проктологія | 8 семестр                            | Лекції №№ 0<br>Практичні заняття №№ 10-17<br>Теми для самостійного опрацювання 2-3     |

Дисципліна включає 17 тем, які поділені на 2 тематичних модулі.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

### **Модуль 1 «Абдомінальна хірургія»**

#### **Змістовий модуль 1. «Ургентна абдомінальна хірургія»**

- Тема 1. Гострий апендицит
- Тема 2. Гострий холецистит
- Тема 3. Гострий панкреатит
- Тема 4. Перфоративна і пенетруюча виразка
- Тема 5. Виразкова кровотеча і пілородуоденальний стеноз
- Тема 6. Гостра кишкова непрохідність
- Тема 7. Гострий перитоніт
- Тема 8. Зовнішні та внутрішні черевні грижі
- Тема 9. Травми органів черевної порожнини

#### **Змістовий модуль 2. «Хірургічна гастроентерологія і проктологія»**

- Тема 10. Захворювання печінки
- Тема 11. Механічна жовтяниця
- Тема 12. Хронічний панкреатит
- Тема 13. Хірургічні захворювання тонкої та товстої кишки
- Тема 14. Захворювання прямої кишки і промежини
- Тема 15. Курація хворих. Написання історії хвороби
- Тема 16. Захист історії хвороби
- Тема 17. Відпрацювання практичних навичків
- Підсумковий контроль – диференційований залік

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної позааудиторної роботи, написання рефератів, підготовка презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної позааудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної позааудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра хірургії медичного факультету №2/Студенту/Очна форма навчання/Педіатрія/4курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного ф-ту №2 Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

### **5. Форми та методи контролю успішності навчання**

|  |  |
|--|--|
| Поточний контроль на практичних заняттях | Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів (оформлення протоколу в робочому зошиті) |
|--|--|

|   |  |
|---|--|
| Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях | Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок  |
| Підсумковий контроль дисципліни – Хірургія (диф. залік)                             | Методи: передекзаменаційне тестування, усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <a href="https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи">https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи</a> )) |
| Засоби діагностики успішності навчання  | Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок   |

## 6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

|                                   |  |
|-----------------------------------|--|
| Поточний контроль                 | За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»   |
| Проміжні розділові контролі       | За чотирьох бальною системою традиційних оцінок  |
| Контроль практичних навичок       | За чотирьох бальною системою традиційних оцінок  |
| Залік                             | За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали)<br>Зараховано: від 120 до 200 балів<br>Не зараховано: менше 120 балів (див.Шкалу оцінювання)  |
| Підсумковий контроль з дисципліни | Сума балів за передекзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) (для дисциплін, які входять до Крок 1,2)<br>Оцінка за диф. залік:<br>71-80 балів – «відмінно»<br>61-70 балів – «добре»<br>50-60 балів – «задовільно»<br>Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав                 |
| Оцінювання дисципліни:            | Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну<br>Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну<br>Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів<br>Сумарно від 122 до 200 балів. |

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                      |            |
|--|-------------|--|------------|
|  |             | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики | для заліку |
| <b>180-200</b>                               | <b>A</b>    | відмінно   | зараховано |
| <b>170-179,99</b>                            | <b>B</b>    | добре  |            |
| <b>160-169,99</b>                            | <b>C</b>    |  |            |
| <b>141-159,99</b>                            | <b>D</b>    | задовільно   |            |

|              |    |  |   |
|--------------|----|--|---|
| 122-140,99   | E  | задовільно   |   |
| 0-121-139,99 | FX | незадовільно з можливістю повторного складання             | не зараховано з можливістю повторного складання             |
|              | F  | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

## 7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

**Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки** на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до практичних занять.

**Вимоги щодо підготовки до практичних занять.** Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно теми. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття, мати при собі маску, бахіли та хірургічний костюм). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття. Студент повинен дотримуватись правил безпеки, поведінки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях клініки. Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після заняття.

**Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів.** Мобільні телефони та інші електронні девайси мають бути переведені у режим «без звуку» та не використовуватись.

**Академічна доброчесність.** Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

**Пропуски занять.** Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету № 2) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має взяти відповідний дозвільний документ з деканату, бути теоретично і практично підготовленим, вміти демонструвати теоретичні знання та практичні навички, має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Для відпрацювання лекцій теж має бути відповідний документ - дозвіл з деканату. Лекції відпрацьовуються своєму викладачу або лектору у вигляді написання конспектів або реферативних повідомлень та бесіди за темою лекції.

**Порядок допуску до підсумкового контролю** з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового

контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

**Додаткові індивідуальні бали.** Індивідуальні бали з дисципліни (від 1 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

**Вирішення конфліктних питань.** При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

**Політика в умовах дистанційного навчання.** Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету № 2/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету № 2/ Новини).

**Зворотній зв'язок** з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

## 1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету № 2/ Студенту). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. **Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету № 2/ Студенту).

3. **Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету № 2/ Студенту).

Силабус з дисципліни «Хірургія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри хірургії медичного факультету № 2 (протокол № 1, від «29» серпня 2024 року)

Відповідальний за курс



доцент ЗВО Ярослав КАРИЙ

Завідувач кафедри



професор ЗВО Олег КАНІКОВСЬКИЙ